

Общественно-политическая газета
Ханты-Мансийского автономного округа – Югры

ХАНТЫ ЯСАҢ

7 июля 2016 года

№ 13 (3457)

www.khanty-yasang.ru

Основана 1 ноября 1957 года

«Утро – 2016» ВЭН МИРХОТ СУХНАС

И. Самсонова-Верумхур

Ас-угорской айлат хэ ёх ияха а́ктәцийдсәт

Тәм
номерән
лўнтаты:

2

Йилуп
кәщайңан
пирысыйңан

4

Ёмвош округ
вудан архив
оләңан тәта
лўнтаты

5

Төрүм
дор емаң
мўвев верәт
арталдәсыт

8-9

«Төрүм Маа»
тәхийн шуши
мир пурмәсәт
версыт

11

«Югра
лдыдуптаты»,
ЮГУ па увәс
айлат ёх тәхет
кашащты непек
хәншсәт

3

Лыпāt тыдāщ 21-мит хātāдн Ёмвошн Шахматной академия хот йитн Югра мўв физической культура па спорт хуши рēпитты 130 хāннехē мирхота āктāщийдсāt па йилуп кēщā хē пирисāt.

Йилуп кēщā хē пирисы

И. Губкин

Мосл лупты, хуты тām кўтн Игорь Губкин – Департамент физической культуры Югры кēщā юкана вēдты хē, «Югра-МегаСпорт» тāхийн рēпитты хē Дмитрий Ярошенко, Югра мўв бокс Федерация кēщā хē Рамиз Гадиев, физической культура, спорт па туризм Урай вошн лēщātты кēщā хē Вадим Архипов лāнхасāt округ кāсты ширāt тāхийн кēщā питты. Сырыя дыв ияха āктāшум хāннехуятāt едпийн арсыр айкелāt версāt, муй ширн нēмāслāt сыр-сыр кāсупсы верāt округев луватн яма лēщātты па нух алумты.

Юхи хāшум шосн Югра мўв физической культура па спорт хуши рēпитты хāннехуятāt йилуп кēщā хē пирисāt. Пирисупсы мāнум пурайн олāн тāхия Игорь Губкин юхтās. Шиты Югра мўв Департамент физической культура па спорт тāхи кēщā лўв питл.

Владимир ЕНОВ

Елды ищиты яма рēпитты мосл

Шиты лыпāt тыдāщн округ пēдьница кēщāя павтум хē Всеволод Кольцов нēмāсл. Шиты тыдāщ 28-мит хātāдн «Окружная клиническая больница» нēмуп хот кēщā В. Кольцов па «Ханты-Мансийская государственная медицинская академия» тāхи ух хē Федор Петровский мирхотн айкел āкātты ēха путāртсāнн, хутысаты округ вудаң пēдьница елды рēпитты питл па худсаты йилуп тохтурāt шив вēйтты шир вēд.

Шит мирхотн лўв едпедн рēпитум ēх олāнн па муй интум йилуп рēпатайн верты питл, **В. Кольцов** лупās:

– Сыры окружной клинической пēдьницайн рēпитум кēщайт нумсāн-келāн хуята вēsāt, дыв рēпатаед тēса версāt. 15-20-кем ол юхды округ пēдьница арсыр павāрт хотātн вēs. Тām хātл шит тāхи кашāн хātл высокотехнологичной вер унтасн мира нēтл. Шит рўвн ар хуят дылāн хāщсāt, хуйтат сыры инфаркт эвāлт āнтēма йисāt. Шит пāты ОКБ хуши вēлум кēщайт олāнн ма яма нēмāслум. Дыв вән вер версāt, лēдн тām йис пурмāсāt унтасн нēтупсы лēщātты. Шит лавāрт вер вēs.

Тām хātл округ пēдьница – шит ям медицинской пурмāсāн хот. Мāнēма интум шит хот рēпата сыры иты тўңширāн лēщātты мосл, лēдн амбулаторно-поликлинической тāхи, вән ēх па нявремāt поликлиника тāхēнн тēса ат рēпитсāt. Семнāн лекшитты хот хуши рēпата иши тўңширāн верты мосл. Вантē, Россия мўв здравоохранения министерства ēх пēдьницайт рēпата дерамтсāt па уша йис, соткем хот эвāлт округ пēдьница рēпата 20-

мит тāхийн вēд, мēшāн мир удты хот – 17-мит тāхийн. Реабилитационной хот рēпата, хута тām ванн кēщā вēsум, шит верн олāн тāхетн вēд.

Округев хўваттйин арсыр пēдьницайт хуши тохтур āн тāрмāl. Шит пāты журналистāта ēмāщ уша павātты вēs, муй ширн шит вер тўңматды. В. Кольцов шит олāнн тāmиты лупās:

– Амбулаторной рēпатайн 17 тохтур па иши арат па хурасуп леккār худна āнтēм. Вән аматн нынана лāнхалум лупты, вēщ тылāщн мўң хущева хēt участковой тохтур-терапевт рēпитты юхātлāt.

Кадровой вер кāt ширн лēщātты рāхл: мет олāнн непекāн ēх вēйтты мосл; ēхāt шиты верты, лēдн дыв тāта ат хāщсāt. Ма ширемн, āн мосл тēп вән вух унтасн хāннехātт тыв йитыя хўщты.

Непекāн ēх вохты пурайн хēдум вер тўңматты мосл: дывела вēдты хот мāты, ям тылāщ вух сухуптāты, рēпата тāхилāд ушāн лēщātты. Шит нумāсн шиты нēтты лāнхалўв, лēдн дывела кеншāк рēпитты ат вēs па дыв ат вēsэл, мўң дыв олнелн нēдам нēмлўв.

Йилуп тохтурāt тыв вохтыя интум тāmāщ

верāt верты лāнхалўв. Пēдьницайн вух ходумты тāхи тāйлўв. Шāдсаты кашāн рēпатнека, мāта ут па мўвātн тохтур вēйтāl, нух нēтты вух сухуптāты питлўв. Мўң тохтурлўв па Ёмвош мир лўнāн па мўвāта янхлāt. Тухлāн хопāt латыйлты хотātн пēдьницаев олāнн есдум непекāt пунты мосл, лēдн ар мир шитāt ат лўнātлāt па мўң хотēв олāнн уша ат верлāt. Мосāн, шит юпийн па мўвн вēдты тохтурāt тыв касāдты нумās павātлāt.

Леккārāt вēйтты па айлат ēх вēндтāты вер олāнн Ёмвош медицинской академия кēщā **Ф. Петровский** путār елды тēs:

– Айлат ēх тохтура вēндтāты вер олāнн тām ванн путāртсўв па нумās павātсўв, мосāн, целевой ширн вўйлдыты эвет-пухātвēндтыйлтэл пурайн муниципальной вухн сухуптāты. Шāдта айлат хуятāt тохтура йиты хўщтыя Урай, Югорск, Нефтеюганск па Ёмвош хуши медицинской классāt лўншсўв. Шив академияев эвāлт профессорāt па доцентāt янхлāt, дывел тохтура йиты вēндтālāt.

Тām пўш экзаменāt мāнум юпийн мет ям пухāt па эвет пирилўв. Интум āн вантлўв, муй арат хуят тохтура вēндтыйлты лāнхалāt. Дерамтлўв, муй арат ЕГЭ баллāt рўщ ясāн, биология па химия верātн дыв тāйлāt. Тēнял шит верн 218-кем балл вēs. Ма нēмāслум, тām олн шит ут мет вәншāк питл.

Реональда ОЛЬЗИНА

Округев айлат ёх Сәрханл мўвн актәшийлдсәт

Лыпәт енумты тыдәш 27-29-мит хәтләтн Сәрханл район Русскинская кәрт пұңәдн вәдты «Кар-Тохи» немпи рұтыщәты тәхийн Ас-угорской айлат ёх IV-мит вәйтәнтупсыя актәшийлдсәт. Тыв Сүмәтвош, Нуви сәңхум, Манстәр, Ёмвош, Нижневартоск, Сәрханл районәт па Ямал мўв эвәлт лапәтъяңкем айлат хуят юхтылдәс. Дыв ияха сыр-сыр верәт оләңән путәртсәт, арсыр проектәт вандтасәт, якты вера вәндтәты хәрәт ләщәтсәт, увәс мўв әрәшты кәсупсәт версәт па шуши мир хурамәт ёнтсәт.

Шуши мир әрәң айлат хуятәт

Мосд ястәты, тәмәш мирхот нядмит пұш ләщәтсы. Оләңмит ут 2013-мит одн Нуви сәңхум район Ваньшавәт кәртән верәнтсы. Кимит пұш – Сүмәтвош район Тәк кәртән, хәдмит пұш – Манстәр район Шәншвошн.

Тәм вәйтәнтупсы Югра мўв правительствә, Ёмвош округев

«Югра дыднуптәты» оса тәхи хуятәт, Ас-угорской айлат оса тәхи ёх, Сәрханл район кәщәйт па Русскинская кәртән хәннехуятәт унтасн ләщәтсы. ООО «Лукойл – Западная Сибирь» па Югорской государственной университет айлат ёх ищи мирхот ләщәтты нәтсәт.

«Кар-Тохи» рұтыщәты

хәр тумпийн Ас-угорской айлат ёх Русскинская кәртән як хәр вандтәсәт. Ёмвошәң «Югра мўв хәсыет» немуп арәң-якәң эвет па пухәт кәртәң мир ещәлт хурамәңа арисәт па яксәт.

Ши юпийн шуши мир айлат ёх Нефтеюганск воша кердәсәт. Тәта Россия мўвн

вәдты айлат хәйт па неңәт «Утро – 2016» немуп вәйтәнтупсыя актәшийлдсәт. Тәм вән мирхот Россия мўв дуваттыйн няд пұш ләщәтды, Югра мўвн оләң пұш версы. Кәт сме-на мәр тәта 1500 мултас айлат хуят вәс. Дыв ищи ияха күтәдн арсыр верәт оләңән путәртсәт, сыр-сыр вәндтәты хәрәт ләщәтсәт па әрәшты кәсупсәтн кәссәт.

Мосд ястәты, Россия мўв арсыр вошәт эвәлт юхтум айлат ёх пида Уральской федеральной округ дуваттыйн кәща хә И.Р. Холманский, Югра мўв губернатор ими Н.В. Комарова, госдума депутатәт, тутәң хопәтн яңхты хуятәт па па әмәш ёх вәйтәнтыйлдсәт.

Ши тумпийн тәта ар-сыр әмәш вандтупсәт ләщәтман вәсәт, мәта утәт Россия па Югра мўвнәң вәдты йис пурмәсәт әкәтты па шавиман тайты тәхет ёх версәт.

Ас-угорской айлат ёх IV-мит мирхот па «Утро – 2016» вән вәйтәнтупсы оләңән елды па хәншлүм.

Ирина САМСОНОВА

Ай хопәң кәсупсы оләңән

Вәш тыдәш оләңмит хәтәдн Ёмвошн Югра мўв правительства хот йитн Физической культура па спорт департамент кәща юкана вәдты хә Игорь Губкин, АУ «ЮграМегаСпорт» кәща хә Валерий Радченко па «Югра дыднуптәты» кәща Александр Новьохов округев телевиденияйн, радивайн па газетаитн рәпитты хәннехуятәт пида Мўвтел мирәт ай хопәң кәсупсы оләңән мирхот версәт.

Сырыя ияха актәшум ёх едпийн **И. Губкин** айкел тәс па лупәс:

– Тәм Мўвтел мир ай хопәң кәсупсы округев Губернатор мойлупсы пәта вәш тыдәш оләңмит хәтл вұш

эвәлт па иса нядмит хәтл вұш вәнта Нефтеюганской районән «Моньш» немуп рұтыщәты тәхийн мәнты питл. Ма вәдем, хуты тәм шосн араattel 16 тәхи эвәлт ай хопәтн кәсты хәннехуятәт шив

юхәтләт. Югра мўв эвәлт Нижневартоской, Сәрханл, Сүмәтвош, Нуви сәңхум, Кондинской, Ёмвош районәт па атәлт ширн Венгрия хон пеләк ёх па кәсты питләт. 150 хәннехә тәм пұш ай хопәтн Губернатор мойлупсы пәта кәсты вұянтләт.

Лұв ясәңдал юпийн **В. Радченко** путәртәс, муй ширн мет оләң хәтәдн Йиңк хон икия вәндәт ёх поры ләщәтләт, дәдн кашәң кәсты вер тўнширәңа па тәса ат вәс. Етна пелка

тәм вудаң шуши мирәт емәңхәтәдн округев эвәлт юхтум хәннехуятәт арсыр якты-ариты хотәт вандтәты питләт.

А. Новьохов путәртәс, хуты тәм ай хопәң кәсупсәт кашәң одн яма мәнты питсәт. Тәм емәңхәтәдн мәтты ки округев дуватн вәдты вұлы лавәдты ёх «Мўвтел мир вұдең хуятәт» тәхи кәща хә М. Пагодаев пида вәйтәнтыйлдәт па елды вәлупсы ширләд оләңән пұтәртты питләт.

Владимир НОСКИН

Нәртама непека́т ән улдәт

2015-мит одн Ас хәдты тыдәшн Ёмвош округ Государственной архивн «Гордость Югры» немуп ванлтупсы пүншсы. Ши хот рәпата оләңән мўңева щәта рәпитты не Светлана Владимировна Тюлина ай павтәс.

– Архивн рәпитты хуятәт ар вер верләт, ләдн непека́т шакпака тайты. Шитәт лүнәтты мир юхтыйлдәт? Мосәң, нәртама улдәт?

– 1934-мит од вўш эвәлт архив окружной йис па кәща хотәт непека́д тыв мийләты питсәт. Әд хуят непека́т 1980-мит оләтн тыв вўты питсүв, мет сыры шит культура рәпатнека́т па Вудаң Отечественной далын вәдүм әх непека́т вәсәт. Әхәт рәпата хотәт непека́д тыв тәты питсәт.

Интум ар айдат әх па вән непека́ң әх тыв юхтыйлдәт. Непека́д эвәлт нәдам ванлтупсәт верлүв. Хәннехәйт тәта вәдты непека́т эвәлт рәтләд оләңән уша верты юхтыйлдәт. 2012-мит одн хәлүм процент хуят ши оләңән уша павәтты дәңтыйлдәт. Тәняд шимәш не-хә 35-кем процент арат вәс. 2015-мит одн оләң тыдшәтн 80 хуят вәс, тәм пўш иши артән 200 хуят юхтылдәс. Ширн, непека́д нәртама ән улдәт.

Ванкўтды айкел әкәтты мир вәдләт. Тәм ванән Мария Волдина вәс. Хәнлүв «Хәнты ясәң» («Ленин пәнт хўват») кәщя вәс, ар пўш Вудаң Отечественной далын вәдүм әх пида вәйтантилдәс. Газетайн ши путрәт хәшсәт, лүвела шитәт вәйтты нәтсүв, ләдн ши оләңән киника есәдты.

«Малая Сосьва» немуп мўв лавәдты тәхи рәпатнекоюхтылдәс, ләдн ши ут история оләңән уша павәтты. Ши тәхи непека́т архивн иши

вәдләт. Кондо-Сосьвинской тәхи 1929-мит одн ләщәтсы, шит юкәна әхәт «Малая Сосьва» версы. Щәта рәпитум Ф.Р. Штильмарк ики 85-мит ода йил, лүв непека́д тәта иши нух шавиман вәдләт.

– Ванкўтды мирхотәтн вәдләдүм. Кўш шитәт оләңәнай павәтты, иши-па шимл хуят юхтыйлдәт. Нын хотәна иши шимл мир дәңтыйлдәт?

– Непека́д лүнәтты хот йитәва тәп 40-50-кем хуят депәл, шит пәты ар хуят тыв ән вохлүв. Тәндуп тыдәшн «Память» немуп ванлтупсы верәнтсүв, ши ут «Нет в России семьи такой, где б не памятен был свой герой» немуп вера ләщәтсүв. Тәхи ән тәрмәл, шит пәты тәп ши вера вўянтылүм әх па гимназия нявремәт вохәнтсүв. Од мәр кәт шурәс хуят архива вохты мосл. Музей иты экскурсионной тәхи ән тайлүв, шит пәты мўң ванлтупсәт па мирхотәт верлүв.

– Нын электронной архив тайләтты. Муйкем процент непека́ хура вўсты? Муй арат од ши рәпата верты питләтты?

– Кашән од 20% непека́ хура вўты мосл, шит 1200 непеки пай. И пайн 15 лыс вәдләт, па утн 500-кем. Нәдам йилдуп непека́т архива вўлүв, шит пәты ән вәдем, хән худыева шитәт хура верлүв. Интум катра непека́т хура вўлүв. Ванкўтды хәннехәйт XIX-XX-мит йисн верум метрической киникайт вантты юхтыйлдәт. Шитәт сот ода йисәт па хура

вўслүв, тыв юхтыйлдты әх шитәт вантләт. Интернетн вантты иши рәхл. Мет сыры госархив сайта хәншаньщты мосл па мўңева хәншты, муй вантты дәңхәдты. Әхәт шитәт пелки пўншлүв па юдн омәсман шит вантаты.

Электронной йис мўңева ямсыева нәтл. Сайт «Архивы школам» немуп тәхи версүв, интум «Рыбная промышленность» па «Рыбоконсервный комбинат» оләңән непека́т шив пунсүв. Щәлта «Виртуальные выставки» немуп тәхи тайлүв. Щәта «Становление Ханты-Мансийского автономного округа как субъекта РФ», «Ханты-Мансийск – 65 лет в статусе города», «Стальное поколение», «В память о земляке», «Первый заповедник Югорской земли», «Хранители истории» па «Гордость Югры» немуп ванлтупсәт вәдләт.

2016-мит одн сайтән «История округа в семейных фотографиях» тәхи версүв, ләдн хәннехәйт хурләд шив ат мәсәт. Шитәт Интернет хўват китты муй архива тәты рәхл. Мосәң, семьяйт хуши вәдләт шимәш әх, хуятат вән унтас округева версәт. Шит әмәш уша верты питл.

Тәм ванән и хуят карткед хўват лупәс, щәтьщәщел омсум хот сот тәда йис. Лүв ясәң мәс ши оләңән хәншты па щәтьщәщел хурәт тыв тәты. Ши ики Оләң мўвтел дәдн дәлјәсәс, акилад Вудаң Отечественной далын вәсәт. «Хәнты ясәң» лүнәтты әх иши «История округа в семейных фотографиях» вер оләңән ат вәдәт па архива хурәт аттәдәт.

– Государственной архив хәдмит пўш «Гордость Югры» немуп ванлтупсы ләщәтәс. Ши оләңән ай павта.

– Ма ипўш лупсум, хути шуши мир оләңән ванлтупсәт верты мосл. Шиты «Гордость Югры» ванлтупсы тывәс. 2013-мит одн нявремәт па айдат әх ванләтты вер оләңән ванлтупсы версүв. Щәта Ёмвош педучилища етшуптум әх оләңән путәртсүв, шит А.М. Сенгепов, Е.А. Немысова, Е.И. Ромбандеева, Х.П. Пухленкина. А.Н. Лоскутов кўш шуши әха ән вәс, лүв Ләв па Касум юханңән хуши культбазайңән пүншәс. Шит пәты лүв олңәдн иши путәр вәс.

Кимит ванлтупсы пәдльницайт оләңән версүв. XX-мит йис питумн округевн тәп Сўмәтвош па Сәрханл хуши леккар хотңән

вэснән. Тохтур иши шимд вэс. Непекат ун-тасн мира ванлтасув, хутысаты Николай Александрович Потанин тохтур Вах юханан дерамтас, шуши мир тадаңат муй машаңат. 1934-мит одн лув ханшас, шуши ех тохтура па нявремат ванлтаты хуята ванлтаты мосл, ладн дыв рэт ясаңан ши мир пида ат путартсат. Ши ванлтупсийн ханты па вухаль леккарат олаңан путартсув, ши ех кутн Игорь Афанасьевич Пакин па Елена Михайловна Сагандукова вэснән. Хэлмит ванлтупсы киникайт ханшты ех па дыв непеклад олаңан лэщатсув.

Мосл лупты, «Гордость Югры» ванлтупсэти тэп ши хуятат олаңан путартлув, хуятат архива непеклад масат. Шит А.С. Тарханов, Ю.Н. Шесталов, М.И. Шульгин, Т.С. Чучелина, Г.И. Слинкина, Е.А. Кузакова па А.М. Конькова. М.К. Волдина непекат мун хушча ва худна антэмат. Интум ванлтупсыя мевал послад па непеклад мас. Итэхат эхат архива иса малдэ. Е.Д. Айпин непекат иши ан тайлдув. Ешайн лув хушча янхлув па вантлув, муйсар непеклад архива вуты рэхл.

– **Алпа, елды «Гордость Югры» шуши ех художникат олаңан вердаты?**

– Там пүш Е.А. Немысова 80 ода иис, ван хатлуп тылаңн М.К. Волдина иши 80 ода иил. Дын однедн иши ванлтупсы верлув. Одюпн хурат верты ех эвалт тэп М.А. Тебетев олаңан ванлтупсы верты шир вэл, архивн лув непеклад па хурнал тайлдув. Г.С. Райшев па па шуши мир художникат эвалт непекат архивн иса антэмат.

Реональда ОЛЬЗИНА

Нявремата па вэн хуятата нётлат

Лыпат хойты тылаңн Ёмвош округн вэлты нявремат вэлупсы па верат вэньлыты Уполномоченной тахи лапат ода йил. Ши мар ханнехайт шив нялкем шурас арат непек ханшсат. 60-кем процент шитат эвалт ханшсыйт, хэн нявремат мосты пурайн рэпата хотатн муй вэн ехн ан нётсыйт.

Вет од мар Югра хуши Уполномоченной неңа Т. Моховикова вэл. Ас нопатты тылаңн вэлум мирхотн Татьяна Дмитриевна, образования па молодежной верат лэщатты хот рэпатнек Ирина Лашина, нявреман оса тахийн вэлты пух Кирилл Мухин ай паватсат, хутысаты мун мувевн нявремат вэлупсы вэньлыды. Ши олаңан Т. Моховикова тамиты лупас: «Ар вер верлув нявремата нёттыя. Мун тахев тухалпи па рэпата хотат иши ай ех пида рэпитлат, шитат пида арсыр верат вэтша тунматлув».

Елды Татьяна Дмитриевна нумас верас нявремат олаңан путартты, хуятат лувела нётлат. Вантэ, кат од мар округевн Уполномоченной не пида Нявремат оса совет тахи рэпитл. Шата 22 ашкольник кашан муниципальной тахи эвалт вэл. Шит тумпи эвет па пухат кертатн, вошатн нявреман советат пуншсат, шит паты интум ши советн соткем няврем вэл. Мет яма Сэрханл, Покачи, Ёмвош па Нувисанхумрайон айдат ех рэпитлат. «Юхи хашум кат од мар нявремат муңева ванлтасат, дыв ушаңа вэн еха па эвета, пухата нётты хошлат», – лупас Т. Моховикова.

Татьяна Дмитриевна вудаң вера нявремат арсыр утата ванлтаты шир альсалдэ. Лув ай павтас, ай хуятат нэдам

арсыр мирхотат, ента пасанат, путрупсат па юнтты харат верантлат. Ипуш День знаний хаталн дыв «Моя малая Родина» немуп урок версат. ООН хуши нявремат вэлупсы вэньлыты олаңан еслум непек ропан иши мирхотат лэщатсат. Шалта адвокатат па сут рэпатнекат вохантсат, ши ех ашкольниката мосты верат олаңан ай паватсат.

Илатн Ёмвошн «Диалог цивилизаций» немуп мирхот манас. Арсыр вошат, кертат эвалт пухат, эвет юхтыйлсат па шата экономической, политической верата ванлтыйлсат па уша версат, хутысаты министра вэлты рэхл. Ай еха мостана «УрФорум – ФОРТУНА» немуп мирхот вэс. Ши ут 2015-мит одн лыпат хойт тылаңн вэс, ши пурайн Ёмвоша соткем эви-пух мун мувев, Тюменской, Свердловской па Челябинской областят эвалт юхтыйлсат, хуятат нявреман оса тахетн рэпитлат. Шата дыв «Безопасное детство в УрФО» вер лэщатсат. Ши утн «Отцы и дети», «Безопасность в Интернете», «Безопасность на дорогах и во дворе», «Психологическая безопасность», «Экологическая безопасность», «Безопасность в быту», «Профилактика экстремизма» па «Экономическая безопасность» верат вэллат. Там одн лыпат хойты тылаңн

хэлум хуят нявреман совет эвалт «Дети. Россия. Будущее» немуп II-мит Всероссийской мирхота манлат. Ши ут Калуга вошн питл.

«Безопасное детство в УрФО» немуп вер олаңан 10-мит классан ванлтылум пух Кирилл Мухин (Ёмвош) путар елды тэс. Лув 2014-мит од вуш эвалт нявреман советн рэпитл. Лув яснэл ширн, Уральской федеральной мув хуши юхи лавласты вер олаңан нивл ут лэщатсы. «Ма саттема хэлум вер ву́сум: «Безопасность во дворе», «Дорожная безопасность» па «Интернет-безопасность» немуп утат. Кат вернан олаңан ай пушхата садикатн ай паватсум, муй ширн дывела камн, юнтты тахетн па эшатн лавласты мосл. Шалта пидехлам пида вош хуват плакатат пида янхсув па мир пойксув, ладн дыв ал янышлат, шар ал таллат па тапар ал тахлат. «Интернет-безопасность» немуп вер ма нэптем айдат еха лэщатсем. Вантэ, ар хуят интернетн ар щос омаслат, итэх пурайн шата атум хуятат пида вэйтантлат. Шит паты дывел ванлтаты мосл лавласман вэлты», – лупас ши пухие.

Образования па молодежной верат лэщатты департамент рэпатнек Ирина Лашина путартас, хутысаты экзаменат маты пурайн Уполномоченной не пида вэтша рэпитлат. Шалта ай павтас, там пүш шитат миюм тахетн федеральной инспектор, Россия айдат ех союз па Омск вош эвалт ханнехайт омассат.

Реональда
СУРЕЙСКАЯ

Тәрум дор емәң мұв

Касум мұвн емәң Тәрум дор вәд. Йистелән тыв ханты па юрн мир йир верты яңхийдсәт. Тәрум дорн емәң сөм пай вәд, шив ими хуятәта ән рәхл пәрумты. Ин тәмхәтл вәнта тәм мұв шуши мирн емәңа нәмла. Щи дор «Нумто» немуп парк мұва тўвман вәд.

Щәдта немасыя мұв давадман тайты «Нумто» немуп парк тәхийн йилпа зонирование верда. Тәм верәт әхтыйн тәндуп тыдәшн ханты па юрән мир, үчөной әх, «Сургутнефтегаз» тәхийн рәпитты хуятәт па округ правительствә кәщайт мирхота әктәшийдсәт. Щирн дыв арташсәт муй иты елды тәса зонирование верты. Ин лыпәт тыдәш 21-мит хәтәдн Нұви сәңхум вошн Тәрум дор мұв

вер әхтыйн мирхот вәс. Щәта олаң ясәң мұв-авәт давадман тайты верәт тәты департамент кәща **Евгений Платонов** лупәс:

– Тәрум дор вош мұвн емәң тәхет непека тўвман вәдләт. Щи емәң мұвәт кетумты ән питлайт. Ин Тәрум дор па ши пұңәд мұв немасыя така давадман тайты «заповедная зона» немуп тәхия вердәв. Щи унтасн тәм мұвәтн па нәмәд хәнты мұв вуй

нух талты ән питла. «Нумто» немуп парк Ас хәдты тыдәш 28-митн 1997-мит одн Югра мұв губернаторн А.В. Филипенко №71 поступсы щирн верса. Щи непекаң хәншман: «Тәрум дор па Касум тый мұв-авәт давадман тайты мосл. Емәң тәхет кетумты ән рәхл. Щи тумпи шуши мир вәдты кәртәт иелды давадман тайты мосл». Щиты йилпа мұв нух вантум непекаң тәм верәт ши щиредн хайсайт.

Елды «Нумто» немуп парк кәща ики **Сергей Лаврентьев** ясәң эвәдт уша йис, йилпа мұв нух вантум вер эвәдт кәл, «Сургутнефтегаз» тәхи рәпәтайдал шуши мир кәртәт хонәңән тәты питләләд. Мұв вуй нух талты вер эвәдт Касум юхән йиңк хәлсә йил, тәп щит вера атум. Вантә, тәм юхан унтасн ар мир вәдләт. Мосл нәмман тайты, тәта арсыр тухләң войт морты мұв эвәдт пушәх пунты юхтыйдләт. Щәдта лұң мәр хұтнәт ищи тәм мұвн снумләт, дыв «Вұрты киникая» тўвман вәдләт. Тәта щимәш лыптәт па юхәт снумләт, мәта утәт па мұвн әнтәмәт. Щи пәта тәм мұвн, ма щиремн, ән рәхл мұв вуй нух талты әха рәпитты.

Әхәт «Юганский» государственной заповедник кәща дәңкәр не **Ольга Стрельникова** ай павтәс:

– Мет ши тәм мұв вәньдьман тайты мосл. Тәта юхәнәт, дорәт хұдна тыстамәт. Шуши мир кәртәт ищи парк мұва питман вәдләт ши вер ямсыева нух вантты мосл. Щи кұтн запо-

ведной тәхетн ән рәхл ведпәсдәты, тәп тәта вәдты хәнтәт па юрнәт ишимурт вәнтыты питләт. Щи пәта мұңева Тәрум дор мұв ямсыева нух вантты мосл. Па ши ки әнтәм, тәм мұв заповедника мосл верты. Вантә, «заповедник» немуп мұвн вәдты па рәпитты ән рәхл. Мұң ин пәклұв ияха путремуман тәм верәт тәса дәщәтты.

Мир әкмум хәрн «Сургутнефтегаз» тәхийн рәпитты ики **Андрей Драндусов** ясәң вұс:

– Вәна муй па ая верты Тәрум дор мұв ши олаңән ин путрәв тәдәв. Вер щиты тывәс, мұв вуй нух талты «Сургутнефтегаз» тәхи әх ин щәта рәпитл. Лицензионной соглашение непека 1999-мит одн еша павәтсұв, па ши ут посн мұв вуй нух талман рәпатәйт вердұв. Ин мұв вуй нух талты «Сургутнефтегаз» әх рәпатаев така вантман тайла. Мұң рәпатадұв юпийн мұвәт тыстама хәщдәт.

Тәм мирхотн вәнт кәртән вұдылал тайман вәдты хә **Василий Пяк** лупәс:

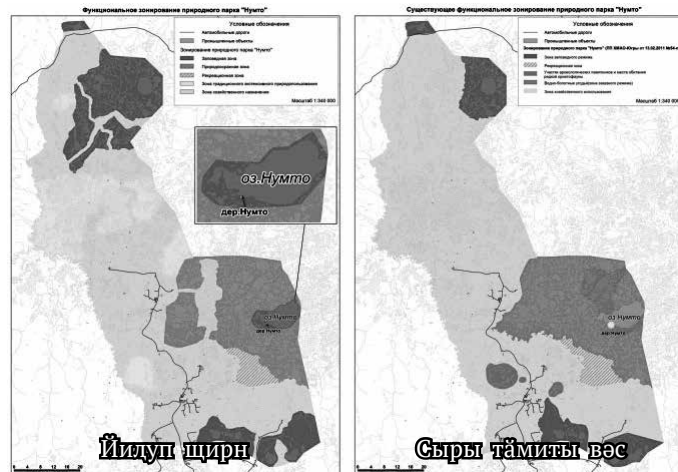
– Мұң тәм мұвн хұв йистелән вәдлұв. Щи пәта мұвев-йиңкев пәта сәмев хошийл. Иса нефть кәншты питләты ки, мұң шуши мир муй тәхия мәнлұв? Мұң кәртлұв ад кетмадн!

Ин щиты тывәс – мұв вуй нух талты тәхи шимла верса. Щи мұв-авәт хәлыты ән питла. Тәм йилпа «Нумто» парк мұв нух вантум вер елды экологической экспертиза мәнты питл.

Ульяна ДАНИЛО

Тәрум дор вош

Йилуп щирн

Сыры тәмиты вәс

Йис верат ханшад

Там учёной ими Маина Афанасьевна Лапина (Неттина) округн па па мўватн яма вейтды. Лўв 65 ол юхды Сўматвош районан Тэк кертан сема питас.

Ашкола юпийн Пуднават вошн, эхат Челябинск вошн вэндтылдас. Лўв Увас юрн мўвн кўлуп кэщя рэпитас. Лапатъянмит олат вўш эвалт Пуднават вошн айдат эвет па пухат вэндтас. 1991-мит олн Маина Афанасьевна Ёмвошн культура хотн кэща дэңкар

неңа паватсы па финно-уграт рэпата дэщатас. Ши олн шуши мир институт пўншы па щата рэпитас. Лўв Томск вошн аспирантура етшуптас, «Этические традиции хантов» рэпаталэщатас, исторической наука кандидат немн юкантсы. Лўв педучилищайн айдат эх ариты, якты вэндтас. М. Лапина «Тэк ики вѳдум нэпат», «Тэк эх моньщат» непекнән па моньщад-аран киникайт есэлд.

Маина Афанасьевна «Заслуженный деятель культуры Ханты-Ман-

сийского автономного округа – Югры» немн масы, Культура Министертво эвалт «За отличную работу» мевл посн катлуптасы па арсыр ишакты непекат тайл. Лўв немл «Лучшие люди России», «Югория», «Североведы России» киникайтн вератлэты лўнатты.

Маина Афанасьевна, мўн дэңхалўв нэңена вөн вўща ясаң лупты: Найн-Вертан ат даваллайн, хўв йис-нэпат вѳда.

Раиса РЕШЕТНИКОВА

Имудтыйн Касум юхан пўңалн Хаюп шѳп сажхум ай кертан Сўматвош районан лыпат нуви тылдэщ хэтмит хаталн 1951-мит олн Молдан эх хотн Татьяна эви сема питас. Ащел Александр Иванович Касум совхосан вух лўнатты кэщя рэпитас. Аңкел Надежда Карповна партия кертан секретаря вѳс.

Хэлы ханши лапат нўв, лапта йишиятлал

Татьяна ашкола етшуптумад юпийн, елды Ленинград вошн математика факультетн вэндтылдас. Эхат арсыр мўв-йиңк кертмал юпийн юхи рэт мўвала юхтас. Лўв Касум вош ашколайн нявремат вэндтуман рэпитас. Щата Амня ашколайн рэпитмалн арсыр ханшет акатты питас па ханты мир ханшэт олаңан ханшты вўянтас. Лўведа учёной вератн вөн непекан ими Надежда Лукина нѳтас. Татьяна Александровна ар киника ханты мир вѳлупсы олаңан ханшас.

Щит «Архетипы в мире сновидений хантов», «Пелымский Торум – строитель медвежьих игр», «Очерки традиционной культуры хантов», «Казымский орнамент» па па киникайт. Лўв палтап Касум ладь олаңан мет сыры ханшас. Оса верат тэты «Югра дылнуптаты» тахи пўншты нѳтас.

Ин тамхатл лўв исторической наукайт учёной не па Ёмвошн Югорский университетн нявремат вэндтуман рэпитл.

Касум вѳнтар ар мир эвалт ешак Татьяна Александровна! Нан сема питум хатлэна мўн вөн вўщайн ясаң китлўв. Хўв йис, хўв нэпат пухен па икен пѳда вѳда! Найн-Вертан давалман ат тайдайн! Пўпи щашенан питраң хот питрэн питарман ат тайда!

Ульяна МОЛДАНОВА

Тѳрум сажн вэндтум неңэв

Там олн лыпат тылдэщ 9-митн айдат эх вэндтум не Светлана Павловна Кононова (Молданова) шѳнат 60 талда йис. Лўв хўв эш-пантэ манас, тѳп мўн, лўв хушѳла вэндтылудум хуятат па па ар эх лўвел ям нумасн нѳмты питлѳв. Вантэ, лўв ханты мир культура па ясаң давалты вера ар ѳр па нумас пунас.

эмща на кена лўнатты питл». Мўнев хурамана путрат ханшты вэндтас, ши юпийн мет яма ханшум утат лўнтсалѳ.

Мўнева эмща уша верты вѳс, муй щирн лўв ипуляң ши арат вер верты пакас. Вантэ, айдат эх вэндтум вер тумпийн лўв вэндтаты эх институтн лаборатория кэщя вѳс, нявремат рѳт ясаң вэндтаты паты арсыр киникайт ханшас, аспирантурайн вэндтылдас па вөн научной непек ханшас, «Ханты ясаң» газетая айкелат, путрат ханшас, «Югория» телерадиокомпания эх пѳда иѳшн, инумасн рэпитас па «Аран моньщ нэ» тахийн арийс.

Светлана Павловна рѳт ханты мир паты ар унтас верас. Ин мўн, лўв вэндтум хуятлал, ханты мир культура па ясаң елды тѳлўв па Тѳрум сажн вэндтум неңэв нѳмты питлѳв.

Людмила СПИРЯКОВА

Увас мир пурмасат верты

Лыпāt тыдāщ 6-10-мит хātлдātн Ёмвошн «Торум Маа» йис пурмасāt āкātты па шавиты тāхийн рēпитты хуятāt «Увас мир пурмасāt музей хуца» немпи вейтантупсы лэщātсāt. Ши вер пāты дыв Ёмвош округев вошāt па кертāt эвāлт йис верāt яма вēты хāннехуятāt вохсāt, лēдн дыв ат вандтāсāt, хутыса юх эвāлт йис щирн сыр-сыр пурмасāt верты рāхл.

Олāнмит хātлн «Торум Маа» йилуп вэн хотн, мātа ут «Югорской долина» немпи тāхийн вэл, тātа рēпитты хуятāt, хāнты, вухаль мир учēнойт, увас мир йис верāt яма вēты хāннехуятāt па айлат ēх шуши мир пурмасāt олāнн непекāt лўнātсāt. Щит Тюменской государственной институтн культура па йис вэлупсы верāt әхтыйн кәщa не, профессор ими В.И. Семёнова, шуши мир учēной ēх Т.А. Молданова, Т.А. Молданов, Д.В. Герасимова, Т.В. Волдина, Н.И. Величко, Сәрханл район Лянтор вошн вэлты ими А.С. Сопочина,

Нягань вош йис пурмасāt āкātты па шавиты хотн рēпитты не Л.Р. Хомляк па па непекаң хуятāt.

Елды рēпитты хātлдātн сыстам дыл шивн āктāшум хāннехуятāt юх па сух эвāлт айшāк па вәншāк пурмасāt верты па ёнтты пиньщасāt. Няд хātл мār мойң ēх камн рēпитсāt, щāлта верум пурмаслал «Торум Маа» тāхия мойлдāсāt.

Ёмвошн вэлты апрāң па верāң хāнты ими Людмила Зубакина тум ол иты хāнты хāшап ёнтты вер вандтāс. Щит хāнты хāшап иса веншл пида: кўр олāң, ух олāң, шāнш, лўңкāt,

Хāнты имеңāн Л. Зубакина па А. Сопочина хāшап ёнтдāңāн

хāшап кел, хāшап лāнāl па хāшап кимāl. Муй иты вэн хуятлал йисн ёнтыйлсāt, ищи щирн лўв ёнтты вәнлтāс.

Сўмāтвош район Хурumpaуль кертāн вэлты вēна пелка ювум ики Рудольф Меров па Ёмвошāң хē Юрий Кондин йис щирн нюлхи

хотомāссāнāн. Тāmутые шенк әмшa тывās, хот лыпийн ши мурт нуви па ям.

«Торум Маа» пурмасāt āкātты па шавиты хотн рēпитты хē Вячеслав Кондин па Ёмвошāң хē Валерий Шульгин хē ēх пāты рēпитты тāхи версāнāн. Рўщ щирн

П. Тользин лўң ратхār лэщātāl

С. Кечимов лўң ратхār пāты пурмасāt верл

Я. Тарлин вой сух танāлтты щўңк верās

ВЭНДТӃСӃТ

Ю. Кондин нюлхи хот вандтал

«мастерское место для мужчин» альды. Там тӃхи вэн юх павӃрт эвӃлт версы. Вячеслав Кондин ясӃӃт ширн, йис пурӃйн кашӃӃ хӃннехӃ веритӃс там павӃрт юхн рӃпитты, хоп муй эхӃӃд йидпатты, нымӃӃдӃӃн сыстамтты па па утӃт верты.

Касум мӃв эвӃлт юх-тум хӃнты хӃ Яков Тарлин юх эвӃлт вой сух танӃӃдты ут верӃс. Там шӃӃӃкӃӃн вэн войт сух танлдзы рӃхлд. Павел Тользин ищи Касумн вӃд. ЛӃв лӃӃ ратхӃр лӃщӃӃтӃс, хута пӃсан, пӃшӃс па тӃӃт пӃты тӃхи вӃд. СӃрханд мӃвн вӃлды вӃндата ювум хӃннехӃ Сергей Кечимов лӃӃ ратхӃр пӃты хӃӃд, нюхи евӃтты кеша сӃхӃдӃт па пӃӃт, шай пӃӃт эхӃӃтты пӃты хурамӃӃ утӃтверӃс. Сергей Васильевич вӃӃт кӃртӃӃн вӃд, вой-хӃӃд велпӃсӃӃд па вӃӃдӃт тӃӃӃд. ЛӃв хӃнты арӃт, моньщӃӃт, нарӃс сувӃӃт яма вӃд.

«Торум Маа» музейн рӃпитты айдат хӃ Анатолий Брусницин павӃрт юх эвӃлт амп хот омсӃс.

Народной мастер России, вӃна пелка ювум хӃнты ими Зоя Лозямова сӃмӃт юх кар эвӃлт одюп верӃс.

ВӃйтӃнтупсы сухнум юпийн кашӃӃ йис верӃт яма вӃты хуятӃт па дыв вӃндтум эх ишӃӃк непекӃӃтн мойдӃсыйт. Ши юпийн мойӃ эх шуши мир пӃсана вохсыйт па спӃӃӃд детутӃӃн лапӃтсыйт.

ХӃншӃс па хурӃт верӃс
Ирина САМСОНОВА

В. Шульгин хӃ эх рӃпитты тӃхи верӃс

А. Брусницин амп хот омсӃс

«Торум Маа» тӃхийн семинара юхтыдум эх

Ущхўдь верты хър па кăсупсы

Щимăщ хър 2000-мит олатн верты нумăс павăтсы па окружной культура комитет нѣтупсы унтасн лѣщăтты питсы. 2004-2010-мит олатн щи хър Ёмвошн верăнтсы, ъхăт 2012-мит па 2014-мит олаңанн щи ут Нижневартоск па Сърханл вошнăн хущи вѣс. Ас нопăтты тыдăщ 25-28-мит хăтлăтн культура департамент па Ас-угорской театр ъх унтасн, щăлта "Развитие культуры и туризма в Ханты-Мансийском автономном округе – Югре на 2016-2020 годы" поступсы рўвн Ёмвошн лапăтмит пўш «Белое пространство» окружной театральной кăсупсы вѣс.

Кăсупсы пурайн вантăты лўнăлтуп

Р.Ользина верумхур

Олаң фестиваль хущи тѣп хѣт спектакль вантăсы, тăм пўш няд хăтл мър Нижневартоск, Сърханл, Нефтеюганск, Нягань па Ёмвошн вѣтты театрăт 17 лўнăлтуп мира вантăсăт. Щитăт «Югра-Классик», «Дом Дружбы народов» па Ёмвош аканяң хотăтн вѣсăт. Год детства Югры немуп вер пăты мет ар лўнăлтуп ай нявремăт пăты лѣщăтсы. Мет ай пушхăта Нягань вош музыкально-драматической хот «У кота Воркота» спектакль вантăс, «Петрушка» немуп тăхи Сърханл эвăлт «Умка» лўнăлтуп верăнтăс. Вѣншăк эвет па пухăт Ёмвош аканяң тăхи лѣщăтум «Наши сказки» па «Спящая красавица» утнăн вантăсăт. «Хăтл» немуп Ас-угорской театр «Курт, куда ты идешь?» ут верăнтăс. «Барабашка» немуп

аканяң хот (Нижневартоск) кăсупсыя «Приключения Винни-Пуха» лўнăлтуп тѣтъяс, «Волшебная флейта» немуп театр (Нефтеюганск) «Соломенный бычок» мощ вантăс, «Югра-Классик» ъх «Лягушонок Ливерпуль» лўнăлтупн юнтсăт, Сърханл эвăлт юхтылум музыкально-драматической хотн рѣпитты хуятăт «Папамалогия», Ас-угорской театр «Елена Премудрая» мощ вантăсăт.

12 олуп па щит киньши вѣн хуятăт Нижневартоской драматической хотн лѣщăтум «Остров большой обиды» лўнăлтуп па Сърханл вошн музыкально-драматической хотн верум «Чернобыльская молитва» ут вантсăт. Иса вѣн хуятăт «Наташина мечта», «451 градус по Фаренгейту» па «Хочу в Париж» лўнăлтупăт

вантты яңхсăт. Щитăт «Югра-Классик», «Петрушка» немуп хотн (Сърханл), Нижневартоск вошн вѣтты драматической хот хущи рѣпитты мир лѣщăтсăт. Нягань вошн вѣтты театр «Спаси камер-юнкера Пушкина» немуп спектакль, Ас-угорской тăхи – «Любовная диатриба мужчине в кресле» мира вантăснăн.

«Белое пространство» хăра иса спектаклят ванттыя па щитăт дерамттыя Москва, Санкт-Петербург, Тюмень па па вошăт эвăлт непекăң ъх юхтылдăт. Тăм пўш жюри ъха вѣсăт: театральной хуят Нина Шепелева па театровед Евгений Авраменко (Санкт-Петербург); литературной хуят Лидия Богова па театральной хуят Владислава Куприна (Москва); Тюменской драмтеатр кѣща Владимир Орел. Щи

ъх тухадпи нявремăң жюри хущи 5-мит класс эвет-пухăт Ёмвош гимназия эвăлт лўнăлтупăт арталăсăт. Кăсупсы мăнум хăтлăтн ЮГУ хущи вѣндтйдыт айлат ъх "Белое пространство" непекă щи олаңан айкелăт хăншсăт.

Кашăң кăсупсы юпийн нух питум ъх ишăкты непекăтн мойдăдыт. «Белое пространство» немуп VII-мит хър лăп тѣхрум хăтлн ишăкты непекăт режиссерăт, актерăт, олъпăң хурăт верты ъх па мет ям лўнăлтупăт мойдупсѣтн мăсыт. Щитăт кўтн «Наши сказки» лўнăлтуп (Ёмвош аканяң хот), «Елена Премудрая» (Ас-угорской мирăт театр) па «Лягушонок Ливерпуль» спектакль (КТЦ «Югра-Классик») вѣсăт. «Лучшая постановочная группа в моноспектакле» па «Лучшая роль в моноспектакле» вернăнăн «Хочу в Париж» лўнăлтуп па Евгений Наумов Нижневартоск эвăлт нух питсăт. "Лучший актерский ансамбль" верн Ас-угорской мирăт театр "Елена Премудрая" моньщ, Нижневартоской театр «Остров большой обиды» лўнăлтуп пăты ишăксийн па мойдăсийнăн. Татьяна Ахмадыршина «За актерскую убедительность» вер пăты мойдупсы ъша павтăс, «За выдающийся вклад в развитие театрального искусства» непек Наталья Наумова холумтăс, «За верность традициям К.С. Станиславского» ишăкты непек Виталий Шемяков па Ирина Харченко мăсийнăн.

Реональда ОЛЬЗИНА

*Йилуп щирн вэлты верат шуши ёх кеша
щи олаңан лыпат енумты тылэц 17-митн
Югорской университетн мирхот вэс. Тыв вэн
непека вэндыйды эвет, пухат, учёной хуятат,
йис пурмасат шавиман тайты тахетн рэпитты
мир па оса тахетн капарты ёх акмийдсат.*

Вэлупсы йилуп щират

Югорской универси-
тет кэша ланкар хэ **Вла-
димир Мищенко** лупас:

– Там мирхот
лэщатсэв ши кеша, лелн
вэндыйды студент
нявремат ат вэйман
тайлэл йис ханты, вухалъ
па юрн мир вэлупсы
олаңан. Вантэ, шуши
мир тарнаң йис вўш
эвалт вўды лавадман,
вой-хўд ведпасдуман
вэнт мўватн вэлдэт.
Мирхотн путар манл
социально-экономи-
ческой верат олаңан,
вэндыйды па рэт мўв
лавадман тайты суртат
нух вантдайт. Яма и
нумасн рэпатаев елды
тэлэв!

Елды «Югра лыд-
нуптаты» тахи кэша хэ
Александр Новьюхов
яснат эвалт уша йис, вэнт
кэртатн вэлты шуши

мират вўды лавадты
щэхарлад шимла йисат.
Ши тумпи мўв вуй нух
талты ёх ванкўтды
хантэт, вухалъ па
юрнат вэлты-холты
кэртат кимала па щата
йилуп вошат тывсат.
Ин вэлупсы па хурасу-
па йис. Шуши мир па
щирн вэлты вэндсат. Ши
пата хантэт, вухалъ па
юрнат вэлупсы лавадты
щира поступсэт вэлдэт.
Мет шопан вэнт шу-
шийн вэлты хуятат йис
вэлупсы щир лавадты
мосл.

Елды там мирхотн
«Югра лыднуптаты»
кэша хэ Александр Но-
вьюхов, айлат ёх тахи
кэша ланкар не Ана-
стасия Батющенко па
Югорской универси-
тет кэша ланкар хэ
Владимир Мищенко

Кашащты непека ханшум ёх

ияха елды рэпитты ка-
шащты непека ханшсат.
Ши непека унтасн
вэндыйды нявремат
па елды уша верты
шуши хуятат олаңан
питлат. Щалта дыв ияха
арсыр вэйтантупсэт,
мирхотат па па верат
увас ёх вэлупсы лаварт
суртат олаңан лэщатлат.

Манема там мирхот
олаңан Югорской уни-
верситетн гуманитар-
ной ут хуца арсыр яснат
уша верты тахийн 4-мит
курсан вэндыйды
эви **Валерия Кивелева**
путартас. Лўв ай павтас,
муй иты учёной ики Ми-
хаил Плотников вухалъ
ёх хуца янхилас па йис
путрат нух ханшилас.
Ёхат ши утат посн 1933-
мит одн «Янгал-Маа»
немпи путар ханшас.
Вантэ, там путар Михаил
Плотников вухалъ мир
тарнаң йис моньшат
щирн версалэ. Айлат
вухалъ эви В. Кивеле-
ва Суматвош районан
Хулимсунт кэртан
енмас. Ши пата лўвела
эмаш хўв йис верат нух
каралаты, уша верты па
мира путартты.

Щалта йис пурмасат
шавитты хотн кэша
ланкар неңа рэпитты
ими **Лариса Поршунова**
венгерской учёной ики
олаңан ай павтас. Ши
эвалт, Антал Регули 170
ол юхды Югра мўв хўват
йис увас мир вэлупсы
уша верман янхилас. Лўв
щирн ар йис моньшат,
путрат нух ханшас. Ши

тумпи там учёной ики
увас кев мўв мет олаң
картая версалэ.

– Тамаш эмаш йис
верата арсыр мир хуш-
ты мосл. Ин 170 ола йис
там мўватн Антал Ре-
гули янхум вўш эвалт,
мосан, па матта ханнехэ
ланхматл ши эш хўват
манты. Щиты рэхл мойн
ёх тыв тэтылаты. Лывела,
мосан, иши эмаш питл
шуши мир моньшат, арат
па путрат халты. Там ики
янхийлмалн ханшилум
утлад Венгрия па Рос-
сия йис пурмасат шавит-
ты тахетн улдат. Ши утат
иса ияха акатты мосл па
кина хура нух лэщатты
рэхл. Щит ши питл вэн
па ям мосты вер. Вантэ,
Антал Регули XIX нэпат
пурайн вэн учёной хэя
вэс па Россия увас мўв
яма вэндатслэ. Там вер
унтасн рэхл лўв янхум
эшл посн мойн турист
ёх янхты эш лэщатты.
Щирн мойн ёх пидла
шуши мир рэпитты
паклат. Югра мўвн
вэлты йис пурмасат
тайты тахета ши вер тэса
лэщмал ки, иши ар мойн
ёх янхты питлат. Тамаш
лўтан верат олаңан мосл
путартты, – ястас Лариса
Поршунова.

Там мирхот «Югра
лыднуптаты», айлат ёх
тахеңан па Югорской
университет хуца
рэпитты хуятат
лэщатсат.

Лариса Поршунова кев мўвн

**Ульяна
МОЛДАНОВА**

Шәшты әшд – вўтәң, верум верд – ар

Владимир Михайлович Куриков
экономической наука профессор ики, шуши
мир вәлупсы кеша арсыр поступсәт верты
нәтәсәс. Тәм хәнты ай кәртиенән енмум ики
ар ол мәр оса верәт тәд.

Ас пұңад ваншен Чу-анели ай вошиенән вўш тыдәш 3-мит хәтәдн 1956-мит одн Михаил Семёнович па Мария Ивановна Кўрәк әх хотн ай пух сема питәс. Хот әхдалн нуви няврем Владимир немн мәсы. Ин ши хәтд вўш әвәлт хәтәң од мәнәс.

Нын ши вәлдән, оләт сора мәнәдәт. Ас мўвн сема питум Вова пух әшд әша йис, кўрд кўра йис. Ям хә омәсты пәсан кўтүпа омәсты кема йис. Щиты 1989-мит одн Ас нопәтты тыдәшн шуши мирәт экономика па культура верәт әхтәйн рәпитты шира Владимир Михайлович Куриков вохса. Щәдта иши одн вәйт дор тыдәшн Россия мўв мет оләң оса «Югра дылднуптәты» тәхи пўншты нәтәсәс. Лўв «Северный фонд» немуп ут оләңән непекәт ләшәтәс. Щәдта шуши мир экономика па культура верәт әхтәйн комитет кәшәя йис. Елды

1990-мит одн Владимир Михайлович Ёмвош округ исполком кәшә ләңкәр хәя омсәдса. Тәм хуятәв унтасн Югра мўвн хәнтәт, вухалят па юрнәт вәлупсы ләвәдты кеша поступсәт етсәт. Тәм каркамхәев Ас-угорской институт верты нәтәс. Әхәт 1994-мит одн лўв Россия мўв президент Борис Николаевич Ельцин Ёмвош округн нәтты хәя пунса. Ши оләтн лўв мет арсыр рәпата верәс.

Апрәң хәннхә вер ар тәйл. Тәм хуятәв экономической наукайт вән учёной доктор нем әша павтәс. Щәдта 2009-мит одн Владимир Михайлович Куриков профессор немн юкантса. Кўрәк әхлән пух 60 мулдас арсыр непек хәншәс. Ши кўтн "Ханты-Мансийский автономный округ: с верой и надеждой в третье тысячелетие", "Югра – энергетическое сердце России", "Окно в Югру", "Все начиналось

В. Куриков китум хурәт

Вова Куриков ая вәлүм оләдн

с Берёзово", "От Казымской волости до Белоярского района" немуп киникайт хәншәс.

Ши тумпи «Югра дылднуптәты» тәхийн рәпитман шуши мира нәтл. Владимир Михайлович, ащел-әңкел ән яңхум апләк әш тәса шәшләдә. Катра йисн хәнтәт кўтн экономической наука верәт әхтәйн профессор ищипа әнтәм вәс. Ши пәта ма щиты луплүм: «Кўрәк әхлән пух шәшты әшд-вўтәң, верум верд-ар». Тәм ики оләңән Ваньшавәт кәртәң арәң хә Владислав Молданов стих

хәншәс. Щиты лўв мирн вәйман па нәмман тәйда. Ин лўв Ёмвошн Ирина пидыед па Наталья эвиел пида вәд. Округ дума хушә рәпитл.

– **Тынәң Владимир Михайлович!** Сәмарәхты кәраш ар ям вер ищиты тәса ләшәтә, Нәң кәсды хуятәта нәтәсты, кашәң хәннхә нәмман тәйты вешкат нумсуп ики. Иелды итамиты мўвена па мирена нәтә!

Тумтака вәда, шуши мирев тынәң хуят! Емәңхәтлән пида Нәңт! Уйңа, амтәңа вәда!

Ульяна МОЛДАНОВА

В. Куриков Югра мўв губернатор Н. Комарова пида

Поднавәт рәт мўвәдн

Кәрт леккар верәт

Нуви сәңхум район Поднавәт кәртән пәльница кәщәя няльәң мулдас ол Т.И. Муха вәд. Тамила Иосифовна Украина мұвн сема питәс, щәта енмәс, вәндтылдәс па рәпитәс. Щәлта 1975-мит олн увәс мұв хәнтә кәрта юхтәс. Ши пура вұш эвәлт тәм ими Поднавәт кәртән вәд па рәпитәд. Нявремәд ищи тәта сема питсәңән па әңкед иты мир лекшитты хуятңәна йисңән. Наталья эвел интәм Нуви сәңхум район кәща хуят хуща социальной верәт тұвман вәд. Пухд имед па нявремәд пида па хон пеләк Тайланд мұвн вәд па рәпитәд.

Т.И. Муха рәпата тәхелдн

Поднавәт кәрт пәльница Тұкьякәң, Паштәр па Ваньщавәт лекшитты па ямәдты тәхет дұңман вәлдәт. Поднавәтн вәншәк пәльница, тәта хәннәхә тохтур, нявремәт леккар, ими тохтур, ай леккарәт па па лекшитты әх рәпитәд. Ши түмпийн мир ямәдты па лекшитты хотн 15 улты тәхи дәщәтман вәд. Щит пәты кәртәң мир тәта атд-хәтд ямәддыт.

Тамила Иосифовна ясңәт щирн, пәльницайн лекшитты вера муй мосл – иса вәд. Пуртәнәт, сыр-сыр йилуп щұңкәт, яңхты-мәнты машина

па па мосты утәт. Щит пәты немәдт нұша ут әнтәм.

Кәши-мәш оләңән кәща ими лупәс, хуты шуши мир па кәртәт иты оләңмит тәхийн описторхоз мәш вәд. Вантә, кашәң хәннәхә яма нәмты мосл, ши мәш лекшитты муй әнтә. Кимит тәхийн хоньщупсы кәши-мәш. Щәлта ванкұтды сәм мәш етдийл, щит пәты итәх айлат әх вән давления тәйләт.

П р и в и в к а й т доньщәтты вер тәса дәщәтман вәд. Район эвәлт пуртәнәт иса пурайн китдыт,

щит пәты кәртәң мир мосты пуртән әша павәтты щир тәйләт.

Ваньщавәт кәртән тәм ванән йилуп пәльница омәссы, лекшитты тәхи иса йилуп щұңкәтн дәщәтсы. Щәта хошум, нуви па лашкам. Кашәң леккар пәты ателт хот йит вәд. Тұкьякәңән ищи пәльница вәд, тәп щәта кәр тұтьюхн әлты мосл. Паштәр кәртән мәнум олн йилуп ямәдты па лекшитты тәхи омәссы. Вән хотн и пеләкн пәльница па пеләкн – тохтур вәдты-холты тәхи.

Пәльница кәща ими

лупәс, интәм кеншәка рәпитты йис. Вантә, катрая яңхты-мәнты машина әнтәм вәс, хута ай әхәдн, хута дов әхәдн кәшаң хәннәхә тұхләң хоп вәнты тәтлясы. Атәдн тухләң хоп лавәдты мәрн вән хәрн тұт вушитыйлсы, ләдн пәрляты хоп эвәлт имухты ат шиваләсы, хулта омәсты мосл. Тамила Иосифовна лупәд, хуты щит шеңк әмәщ пура вәс. Йилуп йисн щикұш арсыр утәт яма дәщәтман вәлдәт, тәп сыры оләт ищи әмщәт вәсәт.

Ирина САМСОНОВА

Нәтупсы верты әх әктәщийлсәт

Дыпәт тыләщ 17-мит па 18-мит хәтләтн Ёмвошн округев кәщәйт Югра мұв «Социальной конструктор» немуп мирхот верәнтсәт.

Ияха әктәщум хәннәхуятәт едпийн Губернатор ләңкәр хә Павел Сидоров тәмиты путәртәс:

– Тәмхәтл шеңкар унтас па вера вән нәтупсы округевн вәдты хуятәт пәта предприниматель щира рәпитты әхлұв верләт. Щит пәта мұң арсыр социальной поступсәт дәщәтлұв. Югра мұв правительствә кәщәйт неком-

мерческой тәхета юхи хәщум оләтн иса нәтты питсәт. Тәм кұтн «Социальной конструктор» тәхи немуп мирхот мұң мет оләң пұш Югра мұвн немасыя пұншсұв. Ши унтасн округев луватн вәдты предприниматель әхлұва унтас тәлұв. Юхи хәщум олн 800-кем арсыр проект дыв тәса дәщәтлұд. Социальной проект щирн ши хәннәхуятәт мәш

ямәдты па әшды-кұрды питу хуятәта нәтләт, пирщам хуятәт муй ай нявремәт лавәдты тәхета иса арсыр унтас верләт.

Кәт хәтл мәр «Социальной конструктор» немуп мирхот Ёмвошн тәса мәнәс. Ши кұтн 114-кем арсыр поступсы ияха әктәщум хәннәхуятәт уша павәтсәт па тұңщирәна арталәсәт. Ар поступсы эвәлт юхи хәщум хәтәдн тәп 12 вер вана вұсәт. Мет оләң тәхия Сәрханл эвәлт вәдты не Анна Катанә рұтьщәты вер поступсы ямсыева

дәщәтты щирн юхтәс. Лұв елды Ёмвошн верум ищи хурасуп культура па рұтьщәты тәхия нәтты кашашәс. Тәм мирхотн араattelн 150-кем округев арсыр вошәт эвәлт юхтум хәннәхуятәт вәйтәнтыйлсәт па ияха рәпитсәт.

«Социальной конструктор» мирхота округев кәща не Наталья Комарова юхтылдәс. Лұв кашәң вер оләңән уша павтәс па арсыр поступсәт щирн нәтты кашашәс.

Владимир ЕНОВ

Киникайт дўңатты вэйтантупсы

Дыпāt тылāш хātмит хātл вўш эвāлт па иса яртьянмит хātл вўш вѐнта округевн āшколайн вѐнлтыйлты нѧвремāt пāта IX-мит киникайт дўңатты вэйтантупсы мāнāс. Шимāщ вулāң вер Нѧвремāt ола юкaнтсы. Щит Югра мўв Государственной библиотека хотн рѧпитты хāннехуятāt ъмāщ стихāt па путрāt хāншты ёх пидā и нумāсн лѧцātсāt.

Солнечной кѧртāн пушхāt пидā вэйтaнтыйлсāt

Мет олāнāн дыпāt тылāш хātмит хātлāн Ёмвошн Государственной библиотека хущи писателѧт па поэтāt вошāң айлат ёхлўв пидā вэйтaнтыйлсāt па путāртсāt. Сырыя ияха āктāшум нѧвремāt елпийн Белоруссия хон пелāк эвāлт юхтум киникайт хāншты хуятнāн Андрей Жвалевский па Ёвгения Пастернак айкелāt версāнāн. Хўв тāхи эвāлт вѧлты писательнāн лупсāнāн, муйсār вер олāнāн па хән дын фантастика щирн мāнты непекāt нѧвремāt дўңатты пāта

хāншты питсāнāн. Мослупты, кашāң киника тām кātнāн иса ияха версāнāн па Россия мўвн издательства хотātн щитāt есāлсāнāн.

Щāлта Югра мўв поэт Павел Черкашин айлат ёха айкел верāс, хуты лўв āшколайн вѐнлтыйлты вўш эвāлт арсыр стихāt па путрāt хāншты вўянтāс. Щи вер лўв иса ин тāmхātл вѐнта сāmāңа тāйлāлэ па 67 сыр-сыр киника еслāс. Вэйтaнтупсы мāнум пурайн П.Черкашин «Аңкема» немуп стихтворения дўңтāс, щит лўв 10 тāл дуватлāдн

āңкел ими сема питум хātлā юкaнтсāлэ. Рўщ поэт па писатель хэ ясāт юпийн Владимир Енов сырыя хāнты ясāнāн «Ащи икем ясāң» (рўщ щирн «Дедовский завет») стихтворения дўңтāс.

Айлат хуятāта ъмāщ уша верты вѧс, хән писателѧт па поэтāt стихāt муй путрāt лѧцātты нумāсн питсийт па тāmхātл муйсār йилуп киникайт хāншлāt.

Ды п ā т ты л ā ш лапātмит хātлāн киникайт хāншты ёх Сѧрханл район кѧртātн па Сѧрханл вош хущи āшколайн вѐнлтыйлты пухāt па эвет пидā арсыр литературной вэйтaнтупсѧт версāt. Сырыя Барсово кѧрт библиотекaйн Сѧрханл вош поэт хуятнāн Никон Сочихин па Людмила Премудрых нѧвремātā лын хāншум киникайлāд олāнāн айкелāt тѧснāн па стихāt дўңātсāнāн. Щи ёх юпийн Ёмвош писательнāн П. Черкашин па В. Енов айлат хāннехуятāта моньщāt моньщсāt па йилпа лѧцātум непеклāд олāнāн дыв пилēлā путāртсāнāн.

Ищи хātлāн Н. Сочихин па П. Черкашин Белый Яр кѧртāн нѧвремāt

пидā вэйтaнтупсы пўншты мāнсāнāн. Л. Премудрых па В. Енов щи пурайн Солнечной кѧрт библиотеки хущи айлат ёх пидā вэйтaнтыйлсāнāн. Солнечной кѧрт киникайт дўңатты хот йитн ям арат нѧврем па вѧншāк хāннехѧ вѧс. Сырыя āшколайн вѐнлтыйлты пухāt па эвет Л. Премудрых хāншум стихтворенияйт дўңātсāt. Щāлта библиотекaйн рѧпитты неңāt В. Енов хāншум «Ўрāң шовār» моньщ хўват ванлтупсы ванлтāсāt. Щи вер юпийн айлат ёх пāта стихāt хāншты не стихтворенияйт дўңтāс. Ёхāt В.Енов айкел верāс, хән лўв стихāt па моньщāt хāншты нумāсн юхātсы. Кашāң ай муй вѧн хāннехуятāта ъмāщ вѧс хāнты па рўщ ясāнāн стихāt хēлāнтты. Солнечной кѧрт библиотека хотн рѧпитты неңāt па вэйтaнтупсийн вѧлум айлат ёх юхи хāшум кўтн писателѧта вѧн пѧмаципа ясāң лупсāt па дыв ияха хурāt вўсāt.

Етна пелка писателѧт Сѧрханл вош А.С. Пушкин немуп библиотекaйн вошāң хāннехуятāt пидā вэйтaнтыйлсāt па йилпа хāншум киникайлāд лāкки ортсāt.

Нѧвремāt арāң-моньщāң ёх эвāлт ёш пос вўлāt

Дыпät тылäш нивäдмит хätлän П. Черкашин па В. Енов Мегион воша мäнсäн. Щи вош поэтесса неңäн Лилия Такташева па Татьяна Юргенсон Ёмвош писателята нявремät пидä вейтантупсät лэжätты нётсäн. Етна пелка кимит пүш айлат ёх па вошäн мир «Прометей» рүтыжätты хотн äктäшийдсät. Кашäн ай муй вөн хәннехуятä эмäщ вэс писателят пидä вейтантийдты. Щи вейтантупсы мäнум пурайн äктäшум хуятä ям арат стихотворения па моньжät хэлäнтсät, иньжäссät, муй ширн дын стихät па путрät хәншты вүйäнтсät. Кашäн хәннехя литературной вейтантупсы сäмä рäхäс.

Дыпät тылäш яртыяңмит хätäлн писателят Лангепас воша мäнсät. Щäта шуши поэтесса не Екатерина Емельянова дывела айлат па вөн хуятä пидä вейтантупсы вошäн йис пурмäсät äкätты хот йитн лэжätты нётäс.

Югра мүй Государственной библиотека хуши рэпитты не Инна Игнатова тәм IX-мит киникайт лүңätты вейтантупсы оләнән тәмиты лупäs: «Тәм олн литературной вейтантупсät шеңк яма мәнлät. Тәм күтн писателят пидä араттелн 700 няврем вейтантылäс. Дыв уша версät, муй ширн па хути дыв эмäщ стихät па путрät хәншлät. Щи унтасн айлат ёх киникайт мет сäмäна па мосмән тайты питлät. Мүй Ёмвош округев писателята вөн пëмашипа лупдүй. Атэлт ширн Югра мүй кәшä неңа Наталья Комарова ям вүйшä ясäң киты мосл, хути лүй айлат ёх пäта тәмäщ литературной вейтантупсät лэжätты партäс!»

Владимир НОСКИН

Сема питум хätлäл постäсы

Дыпät тылäш 24-мит хätäлн Ёмвошн «Торум Маа» музей хär хуши йис пурмäсät шавиты хот йитн рэпитты хәннехуятä вухалд мир поэт Юван Шесталов шөңät сема питум хätл пäта немасыя литературной вейтантупсы версät.

Тәм вейтантупсыя вошäн хуятä äктäшийдсät. Кашäн хәннехя ям ясäңт вулаң вухалд хө оләнән путärtты веритäс. Итөх неңät лүй сäмäна тäюм стихлал лүңätсät па хурамäң арлал ияха äктäшум вошäн мир едпийн арисät. Щи күтн ма Югорской уни-

верситетн айлат ёх вөнлтийдты не **Диана Герасимова** эвält тәм вухалд поэт шөңät оләнән айкел вүйсум. Лүй вулаң поэт хө оләнән тәмиты лупäs: «Ма ар ол мär Юван Шесталов шөңät вейтсем. Мин Санкт-Петербург вошн А.И. Герцен немуп университетн ияха рэпитсумн. Ма нәмäстемн, ям ши вер, хути лүй карты эвält верум хурасл тäта «Торум Маа» музей мүйн омäссы. Вантэ, тәм хурамäң йис пурмäсät äкätты хот лүй верум нумсäлширнлэжätты».

Йисäң-нөптäң не ясäңт юпийн Югра мүй рүйш поэтесса **Любовь Миляева** тәмиты путärtäс: «Юван Ни-

колаевич – шит шеңк вулаң хәннехя. Лүй өрлал-шомлал унтасн вухалд мир культура, ясäң, арät, путрät муй моньжät Россия па па хон пелкätн ишиты яма па сäмäна арсыр мирätн тайты питсыйт. Ям ши вер, хути тәм хätäлн вошäн мир хәннехуятä вухалд мир поэт шөңät нәмäлмätы тыв юхätсät. Тәмäщ хуятä мүйнева иса нәмты мосл».

«Торум Маа» тäхи кәшä юкана вэлты не **Эрика Сургутскова** лупäs, хути тәмäщ вейтантупсät вухалд мир поэт пидä вера мослät. Тәмхätл лүйел нәмäлмätы ям ар вошäн хәннехя тыв юхтäс.

Владимир ЕНОВ

Коми мүйн вүйды давäлты вера вөнлätты питды

Тәм ол вүй эвält Коми мүйн Ижемской политехнической техникум хушä айлат ёх вүйды давäлты вера вөнлätты питлүйт. Щи мосты вер Коми мүй правительства хуятä лэжätты нумäс версät.

Хэлум ол ши техникум хушä вүйды давäлты вера нявремät вөнлätäсыит па мосты хуят шимла йис. Айлат хуятä тәм йисн äн вэлät, муй ширн ши вера катлäсты мосл. Ижемской политехнической колледж ин «Оленевод-механизатор» вөнлтийдты тäхия айлат ёх вүйты питäс. Заявления-непекätшив вейт дор тылäш 15-мит хätлвөнты вүйүйт. Шив мäнты хуятä кät ол яң тылäш мär вөнлтийдлät. Па шит етшуптäты юпийн айлат ёх «олене-

вод, тракторист и водитель мототранспортных средств (буран, квадроцикл)» квалификация ёша павätлät.

Техникум кәшä хө Николай Ануфриев лупäs, хути щäта äнтө тәп äшкола етшуптäты нявремät вөнлтийдты веритлät па вүйды ташätн рэпитты айлат ёх па шив мäнты шир тайлät. Лүй лупäs: «Ши вера вөнлätты пäта вүйды давäлман рэпитты айлат хуятä па вүйды пидä рэпитты хотел ёх эвält вэлты нявремät

вүйты мосл. Ши вера äн күйншөмийдты хуятä, техникум етшуптäты юпийн ташätä рэпитты äн мәнлät».

Тәм вөнлätты тäхия äнтө тәп Коми мүй нявремät вүйты шир вэл, хäнтэтä, вухалдäта па юрнäта щäта вөнлтийдты иши рäхл.

Хуйтат ши вөнлтийдты мäнты лäңхалät ки, тәм карты кел: **8 (82140)91-3-08**, муй па электронной почта: **igpt@minobr.rkomi.ru** хуват мосты ут уша верты рäхл.

Коми мүй национальной политика министерства
непек
Хäнты ясäңа тулмаштäс
Надежда ВАХ

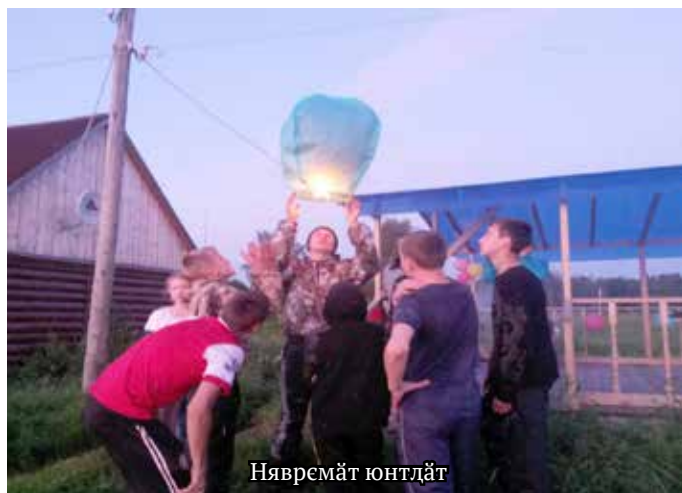
Йис вәдупсы вәндтәдәт

Ёмвош округн дүн мәр нявремәт кеша рүтьщаты тәхет ләщатыйдайт. Нуви сәңхум вош районән Ваньщавәт кәрт пұңәдн тәм дүн эвет, пухәт «Ас ушәң нявремәт» немпи тәхийн рүтьщәдәт. Ши тәхи Ас хонәңән Сүмәтнюд кәртән вәд. Тәта айдат ёх хәдмит ол рүтьщәдәт. Тыв Ваньщавәт, Игрим, Поднавәт па Нүви сәңхум вош нявремәт юхтыйлдәт. Тәта рүтьщаты эвет, пухәт арсыр вер Югра мұв, йис хәнты па вухаль мирәт одәңән уша вердәт. Ай тәпиет хәнты мир йис якәта, ар сувәта нәптәд вәна ювұм Ас ими Людмила Хомляк вәндтәд. Ши тумпи нявремәт

пида Ваньщавәт кәртән ашколайн рәпитты не Стелла Тимиргалеева, «Хәтл» немпи театр хуца рәпитты ими Татьяна Огнёва па айдат Ас хәнты хә Николай Попов рәпитлдәт. Дыв вәндтәдәт муы иты тәса турлопәс сәк эвәдт кәрәтты, хуыса хәнши ёнтты па юх пида шүкщаты. Итәх нявремәт имухты тәса арсыр верәт вердәт.

Шәдта ияха юхтум айдат ёх арәң па якәң вәндтупсәт ләщәтләт. Нявремәт рүтьщәтәд кеша тәмәщ тәхи «Самутнёл» немуп община кәща не Валентина Ирган верәс.

Валентина ИРГАН
Хәнты ясанәң хәншәс
Ульяна МОЛДАНОВА

Нявремәт юнтләт

Тунты пида рәпитлдәт

Эвет хурамәң хәнты дәмәтсухәт дәмәтсәт

Хураңкитәс В. Ирган

Турн сәвәрты вәндсәт

Хәнты ясанг (Хантыйское слово) №12 (3456), 23.06.2016

Соучредители
Дума, Правительство
Ханты-Мансийского
автономного округа – Югры
Издатель
Департамент общественных
и внешних связей Ханты-
Мансийского автономного
округа – Югры

Редакция

Главный редактор –
Решетникова Р.Г.
Телефон (3467)33-36-82

Заместитель главного
редактора – **Вах Н.И.**

Ответственный секретарь –
Рагимова Н.В.
Телефон (3467)33-24-02

Телефон (3467)33-24-02

Адрес редакции и издателя:

628011, г.Ханты-Мансийск,
ул.Комсомольская, 31
тел./факс (3467)33-17-52
E-mail: gaseta@khanty-yasang.ru
Газета размещена на сайте
www.khanty-yasang.ru

Отпечатано:

ООО «Новости Югры-
Производство» г. Сургут,
ул.Маяковского 14.

Подписано в печать:

по графику 07.07.2016 г.
в 9.00.; фактически
07.07.2016 г. в 9.00.
Индексы **04393, 54393**
Тираж **2210** экз. Заказ **365**
Цена свободная

Газета зарегистрирована
Управлением Федеральной
службы по надзору в сфере
связи, информационных

технологий и массовых
коммуникаций по
Тюменской области, ХМАО-
Югре и ЯНАО. Свидетельство
о регистрации ПИ №ТУ 72-
00796 от 23 января 2013г.

Мнение авторов
публикаций не
обязательно отражает точку
зрения
редакции.